Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Nr. 1 WARSZAWA, DNIA 5 STYCZNIA 1935 R. Rok założenia 1921

GAZETA GIEŁDOWA i LOSOWAŃ

tygodnik finansowo-giełdowy i gospodarczy
wychodzi co sobota

OD REDAKCJI.

Pismo nasze rozpoczyna 15-ty rok istnienia. Wypada nam „pro domo" kilka słów powiedzieć. Wypada przypomnieć, jakich starań dołożyliśmy, aby wydawnictwo nasze rozszerzyć, pogłębić i usprawnić.

Jest ono w Polsce tego typu jedynem. Niema u nas innego, któreby specjalną uwagę poświęcało zagadnieniom i wydarzeniom, zarządzeniom i postulatom, przepisom i zwyczajom, falowaniom konjunktury i wahaniom kursowym — wszystkim wogóle sprawom, dotyczącym życia giełdowego.

Usiłujemy w dziale artykułowym poruszać najżywotniejsze tematy, dotyczące naszego życia pieniężno-kredytowego, nie pomijając aktualnych wypadków dnia bieżącego. Każde zagadnienie z tej dziedziny zostaje zanalizowane, prześwietlone, wytłomaczone; każde wydarzenie — pokazane od strony jego najpoważniejszej; każdy wypadek życia powszedniego — dokładnie opisany, informacja sprawdzona, błędy i fałsze sprostowane.

W kraju naszym, jak wszędzie na świecie, kwestje, dotyczące pieniądza, papierów wartościowych, kredytu, giełdy — niemało wywołują sporów, starć, nadużyć, nawet skandalów. Są pisma zagranicą, jest ich wiele — które widzą tu sposobność do popisów dziennikarskich wątpliwego gatunku. Tę metodę poczytujemy za zgubną, przejmuje nas ona obrzydzeniem. Chcemy służyć informacji ścisłej, oświetleniu spraw poważnemu — i tylko takiemu.

W dziale informacyjnym ogłaszamy systematycznie i regularnie tabele losowań naszych papierów procentowych, oraz niektórych papierów zagranicznych u nas znanych.

Zamieszczamy wykazy papierów zastrzeżonych, wykazy, których nigdzie gdzieindziej w prasie czytelnik nie znajdzie.

Podajemy obszerne sprawozdania z giełd pieniężnych, stanowiące dokładne odzwierciedlenie tranzakcyj, dokonanych w ciągu tygodnia.

Zamieszczamy szczegółowe tabele wartości kuponu bieżącego na okresy 2-tygodniowe od naszych papierów procentowych.

Odpowiadamy z najdalej posuniętą skrupulatnością na liczne zapytania listowne, które otrzymujemy w kwestjach najrozmaitszych. Ten dział informacyjny stanowi ważny węzeł, zadzierżgnięty przez nasze wydawnictwo z kołem czytelników. Świadczy on niezbicie o popularyzowaniu się coraz większem naszego pisma.

W roku ubiegłym wprowadziliśmy omawianie zagadnień gospodarczych, przemysłowych i handlowych. Umieszczaliśmy na tematy te rozważania ogólne i zajmowaliśmy się wydarzeniami i kwestjami specjalnemi.

Ten dział będziemy się starali, w miarę możności, rozwinąć. Wydaje się nam koniecznem nie ograniczać swej publicystyki i informacyj do terenu spraw czysto giełdowych i pieniężno-kredytowych, lecz w krąg obserwacji włączyć także najważniejsze wydarzenia natury gospodarczej, które przecież z tamtemi sprawami pozostają w tak ścisłym, organicznym związku.

Od założenia pisma stale staraliśmy się informować Czytelników naszych w kwestjach, związanych z kredytem długoterminowym.

Jak rozwikłać naprzykład zagadnienie, zdawałoby się, zupełnie specjalne — możliwość nowych emisyj listów zastawnych? Jak dociec, czy ta możliwość jest realna, jeżeli nie przeniesiemy całej sprawy na tło ogólno-gospodarcze? Wtedy dopiero okaże się, że nowe emisje wiążą się z poziomem stopy procentowej, ta znów z opłacalnością produkcji, przyrostem dochodu społecznego, polityką podatkową, równowagą budżetową i absorbowaniem rynku pieniężnego przez państwo. Wtedy stanie się jasnem, że w każdym poszczególnym wypadku z dziedziny pieniężno-kredytowej tkwi jądro zagadnień szerszych, ogólno-gospodarczych.

Albo jak można ocenić słuszny poziom kursowy akcyj, jeżeli jednocześnie nie sięgniemy do bilansów spółek akcyjnych? Samo formalne obliczenie rentowności na podstawie wykazanych zysków niewiele tu pomoże, trzeba analizować bilanse. Ale jak je należycie można zrozumieć, jeżeli nie przyjrzymy się głębiej warunkom, w których poszczególne gałęzie produkcji pracują?

Poświęcaliśmy dotychczas baczną uwagę kronice spółek akcyjnych, podając szczegóły ich organizacji, analizując bilanse, zdając sprawę z walnych zebrań akcjonarjuszów. Dział ten jest szczególnie ważny. Mamy też zamiar i nadal go uprawiać z wielką starannością.

Oto przypomnienie tego, cośmy zrobili i zapowiedź tego, co zamierzamy. Wierzymy, że czytelnicy ocenią nasze usiłowania, pozostające wierne staremu hasłu: „sempre avanti".

Dwa bieguny gospodarki planowej

Najgłębszą przyczyną kryzysu światowego była nadprodukcja: wytwórczość wzrastała bardziej. niż zbyt, w stopniu większym niż spożycie. W mechaniźmie gospodarczym, który działa w kierunku zwiększenia produkcji, równowaga zostaje zachowana, gdy bez przerwy obraca się następujący cykl przyczyn i skutków o **równem** natężeniu: produkcja — zatrudnienie — zarobki — spożycie — zbyt produkcja. W ten sposób biegnie łańcuch bez końca tak długo, póki nie następuje przerwa w ogniwie zbytu. Brak nowych odbiorców, nowych rynków, nowego zbytu sprawia, że olbrzymi mechanizm wytwórczy, coraz więcej produkujący, poczyna pracować nietylko na „nieznanego odbiorcę", ale i na „nieistniejącego".

Posłuchajmy np. co mówi o tem amerykański ekonomista, Stuart Chase:

„Amerykański przemysł automobilowy jest dzisiaj w stanie wyprodukować rocznie 8 milj. samochodów, gdy konsumcja światowa nie przekracza 6,3 milj. Przemysł obuwiany może dostarczyć 900 milj. par butów rocznie, gdy ludność Stanów Zjedn. może ich kupić najwyżej 300 milj. Kopalnie węgla mogą wydobyć rocznie 750 milj. ton, gdy rynek krajowy może wchłonąć zaledwie 500 milj. Źródła naftowe mogą dać rocznie 6 milj. beczek, gdy popyt istnieje najwyżej na 4 milj. Przędzalnie wełny mogą wyrobić jej rocznie za $1\frac{3}{4}$ miljarda dol., gdy w 1930 r. znaleziono nabywców zaledwie na 650 milj.". Nic tedy dziwnego, że jedyną pozycją, która w Ameryce wzrosła, była liczba bezrobotnych.

To są dane cyfrowe ogromne, ale choć w słabszym stopniu, na mniejszą skalę, wszędzie mniej więcej było jednak to samo.

Wszędzie też próbowały rządy temu zaradzić i gospodarką narodową „pokierować". Wszystkie bowiem stanęły wobec groźnego zagadnienia:

jeśli dopuścić do bezwzględnego procesu przystosowania, do niwelacyjnego działania wolnej konkurencji — bezkresnego spadku cen, likwidacji warsztatów pracy, bezrobocia, — to, być może, osiągnie się jaką — taką stabilizację wytwórczości opłacalnej, przystosowanej do skurczonego spożycia; ale dojdzie się do tego stanu poprzez ofiary i nędzę, ruinę przedsiębiorstw i chroniczny stan bezrobocia.

Nie było też rządu, któryby się nie cofnął wobec tego rodzaju perspektywy i nie szukał sposobów zorganizowania środków zaradczych, nie usiłował walczyć z kryzysem. Nie było rządu, któryby nie uważał za konieczne — mówiąc słowami p. Edwarda Rosego („Przegląd Gospodarczy" z 15 ub. m.) — „przystosowanie wytwórczości do istniejących warunków zbytu, wychodząc z założenia, że jedynie w ten sposób można uniknąć nieopłacalności procesów wytwórczych, która musi doprowadzać do rujnowania warsztatów pracy".

Nie uniknęły tego rządy krajów, hołdujących najbardziej stanowczemu liberalizmowi, jak angielski i francuski.

Nie wdając się w szczegóły, przypomnimy, że rząd brytyjski już od dłuższego czasu starał się wpłynąć na odpowiednią racjonalizację górnictwa węglowego przez popieranie organizacyjnych zrzeszeń w tym przemyśle. Rząd wywierał również nacisk na przemysł żelazny i stalowy, uzależniając przedłużenie mocy ceł ochronnych od ściślejszego zorganizowania się hut. W przemyśle okrętowym wydaje się subsydja, aby umożliwić zmniejszenie produkcji. Prasa angielska donosi, że podobną pomoc mają otrzymać przędzalnie bawełny, o ile zmuszone zostaną do zmniejszenia liczby pracujących wrzecion.

We Francji, gdzie gabinet Flandin'a uroczyście stwierdził zbawienność zasad liberalnych, rząd złożył w parlamencie dwa projekty, dotyczące ograniczenia produkcji pszenicy i wina. Według tych projektów, zabronione jest powiększanie zasiewów w stosunku do trzech lat ostatnich oraz przyznaje się rządowi prawo ograniczania obrotu zbożem. W motywach rząd tłumaczy, że wprowadzenie wolnego handlu, wobec istniejącej nadwyżki zboża, groziłoby rynkowi ciężkiemi następstwami i spowodowałoby ruinę wielu gospodarstw. Co do wina, to rząd proponował niszczenie obowiązkowe części szczepów winnych.

Widzimy zatem, że to, co nazywamy gospodarką planową czy kierowaną (Planwirtschaft, planned economy, economie dirigée), jest interwencjonizmem czynników rządowych w dziedzinie wytwórczości i obrotów towarowych dla pewnych celów, zgóry założonych. Cele te są określane, jako dobro poszczególnych, ważnych przedsiębiorstw, grup gospodarczych, całych gałęzi wytwórczych, — lub dobro ogólne, socjalne.

Ale interwencjonizm ten posiada w różnych krajach i czasach zakres i natężenie rozmaite. Skala jego jest nader rozległa: od gospodarki całkowicie państwowej, od pełnego etatyzmu, jak w Sowietach, poprzez system hitlerowski, faszym i eksperymenty amerykańskie aż do tego, co premjer Flandin nazwał nie „économie", lecz „liberté dirigée", swobodą kierowaną. Skutki tego interwencjonizmu posiadają dlatego skalę również niezmiernie rozległą: od wyników pożytecznych do nieznośnej tyranji i wygłodzenia mas.

Może więc akcja państwowa, wkraczająca w dziedzinę gospodarczą, przybierać postać najrozmaitszą. Może ona polegać na interwencji bezpośredniej, bezpośredniem oddziaływaniu na przedsiębiorczość prywatną, lub prowadzeniu przedsiębiorstw przez samo państwo, albo też na stwarzaniu warunków, sprzyjających rozwojowi prywatnej przedsiębiorczości. Może ona wyrażać się w interwencjonizmie bezpośrednim, narzucającym się przymusowo, albo też przybierać postać zachęty do dobrowolnego organizowania gałęzi przemysłowych, czy handlowych, niejako do autonomicznego samokierownictwa.

Jedne z tych zarządzeń państwa stosują sporadycznie, pod wpływem naporu okoliczności, inne znów — według pewnych linij wytycznych czy programu gospodarczego, inne wreszcie — według obszernego planu, obejmującego całe dziedziny gospodarstwa. Każdy kraj w różnych okresach stosuje u siebie te lub inne postacie tej gospodarki pod naciskiem warunków swoistych a przemożnych i własnego rozumienia i, oczywiście, z różnym skutkiem. Każdy kraj żyje własnem, odrębnem życiem i dlatego żaden **nie może wzorować się na innych, chociaż każdy na przykładzie innych uczyć się powinien.**

ab.

Elektrownia Warszawska pod Zarządem Sądowym

Korzystając z uprzejmości Pana Ministra inż. Alfonsa Kühna, jesteśmy w możności zaznajomić

Czytelników naszych ze stanem faktycznym, a mianowicie, jak przedstawia się obecna sytuacja w Elektrowni.

— Wobec mylnie komentowanej przez niektóre dzienniki roli mej w Elektrowni, — rozpoczął p. Minister — cieszę się bardzo, że będę mógł wyjaśnić charakter mego stanowiska. Otóż jestem Zarządcą Sądowym, postawionym tu tylko po to, aby zabezpieczyć normalny bieg przedsiębiorstwa i jego majątek, oraz, ażeby trzymać do dyspozycji Władz Sądowych wszelką gotówkę, rozumie się, po potrąceniu tych wydatków, które są niezbędne do prowadzenia przedsiębiorstwa.

— Czy zamierza Pan Minister przeprowadzić w Elektrowni jakieś poważniejsze inwestycje?

— Nie, gdyż do mnie to nie należy, ja jestem, jak już panu wspomniałem, tylko czasowym Zarządcą Sądowym i dbać muszę o normalny bieg przedsiębiorstwa, do żadnych zasadniczych zmian nie jestem powołany.

— Co się tyczy poruszanych w prasie kwestyj niedokładności w obliczaniu rabatów, to do tej sprawy zabiorę się już w dniach najbliższych i bardzo dokładnie ją zbadam i załatwię.

Dziękujemy naszemu Szanownemu Rozmówcy za te cenne informacje i opuszczamy gmach Elektrowni w tem przeświadczeniu, że jest ona pod dobrą opieka

Z życia spółek akcyjnych

„Standard - Nobel" w Polsce Spółka Akcyjna

Dnia 29 grudnia 1934 r. odbyło się Nadzwyczajne Zgromadzenie akcjonarjuszów firmy **Standard-Nobel** w Polsce, Spółka Akcyjna, na którem, zgodnie z ustalonym porządkiem dziennym, uchwalono podwyższenie kapitału zakładowego Spółki — zł. 60.000.000 o dalsze zł. 18.000.000 t. j. do wysokości zł. 78.000.000 przez wypuszczenie 180.000 sztuk akcyj na okaziciela po zł. 100 każda.

Pokrycie całkowitej emisji zostało zagwarantowane przez **Standard-Oil Co** of New Jersey w wysokości al pari z prawem poboru nowych akcyj przez pozostałych akcjonarjuszów w stosunku 3-ch akcyj nowej emisji na 10 akcyj dotychczasowych.

Gotówką uzyskaną z realizacji nowej emisji zlikwidowała firma **Standard-Nobel** w Polsce, Spółka Akcyjna całkowicie dług w bankach amerykańskich, dzięki czemu została podniesiona rentowność i wzmocniona pozycja finansowa przedsiębiorstwa.

Zarząd Spółki Akcyjnej „Siła i Światło" w Warszawie

podaje do wiadomości pp. Akcjonarjuszów, że stosownie do uchwały Walnego Zgromadzenia Akcjonarjuszów z dn. 27 listopada 1934 r. dywidenda za rok 1933—34 w wysokości 3%, t. j. zł. 1.50 od akcji 50-ciozłotowej, wypłacana będzie, poczynając od dnia 2 stycznia 1935 r. w biurze Spółki w Warszawie, ul. Marszałkowska 94. w godz. 10—12.

Kupon dywidendowy za rok 1933—34 oznaczony jest Nr. 9.

Biuletyn Izby Przemysłowo-Handlowej

w Warszawie

Wyszedł z druku biuletyn Izby Przemysłowo - Handlowej w Warszawie za listopad 1934 r. i zawiera treść następującą: Środki pomocy dla wywozu; sytuacja gospodarcza okręgu Izby Przem - Handl w Warszawie w m-cu listopadzie; działalność Zw. Izb Przem. - Handl R. P. i Izby Prz.-Handl. w Warszawie do dnia 30.XI.1934 r.: Wybory do Izb Przem. - Handl. w Warszawie; Sprawy: ogólnej polityki gospodarczej, skarbowe, traktatów handlowych, handlu zagranicznego, komunikacyjne, z zakresu administracji, stosunków gospodarczych, z zakresu służby zaświadczeń i socjalne; udział Izby w wykonywaniu administracji stosunków gospodarczych, prace statystyczne Izby; Targi, wystawy; Kalendarzyk posiedzeń. Dział informacyj gospodarczych i bibljograficzny.

ROK 1934 NA GIEŁDZIE WARSZAWSKIEJ

Ogólna charakterystyka.

Wprawdzie przesilenie gospodarcze w 1934 r. nie zostało zażegnane, jednak giełda warszawska, która jest właśnie odzwierciadleniem życia gospodarczego, temu przeczy, ze względu na znaczny rozwój operacyj giełdowych, wyrażający się pokaźnym wzrostem kursów i zwiększeniem się obrotów we wszelkich działach papierów wartościowych.

O słuszności tego twierdzenia przekonywa obfity materjał statystyczny, zaczerpnięty ze źródeł urzędowych za 11 miesięcy, natomiast dane z grudnia 1934 r. uwzględnione zostały w przybliżeniu.

Zebrania giełdowe w 1934 r. cechowało większe ożywienie, niż w 1933 r.

Najbardziej jednak pocieszającym objawem był omal nie zupełny zanik tezauryzacji. Ukryte a nieprocentujące przez szereg lat kapitały w banknotach zagranicznych i w złocie ujrzały światło dzienne i zostały zamienione na papiery państwowe, hipoteczne i samorządowe, które stale cieszyły się dużym popytem.

W roku sprawozdawczym rozporządzenie p. Prezydenta Rzeczypospolitej o wierzytelnościach w walutach zagranicznych (patrz Nr. 28 „G. G i L.") uregulowało kwestję walutową w Polsce. Dotychczas bowiem obiegały równorzędnie dolar i złoty, z których pierwszy zawiódł ciułaczy, drugi pozostał nadal niewzruszony. Obecnie dwuwalutowość należy do przeszłości.

Wprawdzie są jeszcze niektóre państwowe papiery procentowe w walucie obcej, ale są one wyłącznie przeznaczone dla zagranicy, gdzie 7% Poż. Stabilizacyjna dosięgła bardzo wysokiego poziomu, zwłaszcza w pierwszych dniach listopada r. ub.

Dla ścisłości zaznaczyć należy, iż w Nowym Jorku pożyczka ta notowana jest w dolarach obiegowych, natomiast u nas w złocie. Sprzyjało to interesom zawodowej spekulacji, która przy ustawicznym wzroście kursów ciągnęła wciąż pokaźne zyski. Jednak po tłustych dniach nastąpiły chude, co jest rzeczą zupełnie naturalną, gdyż kurs nie może przecież wciąż podnosić się. Straty kursowe nie byłyby tak dotkliwe, gdyby kontrahenci nie wciągnęli się w wir operacyj, zazwyczaj ryzykownych, t. j. tranzakcyj terminowych. Tranzakcje te były wprawdzie dokonywane przez członków giełdy, lecz nie na zebraniach urzędowych, bo są zakazane, ale poza giełdą. Rezultat był opłakany. Wynikły z tego powodu kolosalne różnice kursowe, których jedni nie byli w stanie uregulować, inni zaś nie chcieli, gdyż poszkodowanych przed stratami nie chroni ani kodeks cywilny, ani też obowiązujące przepisy giełdowe. A co jest bodaj czy nie najsmutniejsze, że krach listopadowy i tu i zagranicą nazywają **krachem giełdowym,** aczkolwiek nie miało to nic wspólnego z giełdą urzędową.

W związku z tem, jak się dowiadujemy, władze giełdowe pragną przeprowadzić niektóre reformy, aby na przyszłość uczestnicy zgromadzenia giełdowego nie przekraczali swych uprawnień (patrz Nr. 50 „G. G. i L.")

W związku z ustawą o wierzytelnościach w walutach zagranicznych władze giełdowe wydały odpowiednie zarządzenie, co do sposobu obliczania papierów procentowych, emitowanych w walucie obcej, o czem oddzielną wzmiankę zamieściliśmy w Nr. 28 Gazety naszej.

Obroty ogólne w 1934 r. wyniosły około pół miljarda zł. t. j. o 15% mniej, niż w 1933 r. Do zmniejszenia się obrotów przyczynił się spadek obrotów dewizami zagranicznemi, natomiast dość znaczny wzrost obrotów wykazują papiery procentowe (w przybliżeniu 30%) oraz akcyj (w przybliżeniu 40%).

Celem zorjentowania się, jak znaczne wahania kursowe były w 1934 r. podajemy poniżej kursy najwyższe (pierwsza cyfra) oraz najniższe (druga cyfra) tak dewiz zagranicznych, jak i papierów wartościowych.

Dewizy.

Amsterdam 359.55 — 356.50, Berlin (wprowadzony do notowań urzędowych 24 marca 1934 r.) 213.40 — 199.30, Bruksela 124.34 — 123.55, Gdańsk 173.25 — 172.50, Kopenhaga 130.05 — 115, Londyn 29.09 — 25.71, Medjolan 46.80 — 45.04, Nowy Jork 5.69½ — 5.20, Kabel 5.71 — 5.20¾, Oslo 145.90 — 129.60, Paryż 34.97½ — 34.86, Praga 26.44 — 21.96, Sztokholm 150.20 —132.60, Zurich 172.77—171.35.

Pożyczki państwowe.

3% Prem. Poż. Budowlana 48.50 — 39.30, Dolarówka 54.75 — 49, 4% Prem. Poż. Inwestycyjna 118.50 — 105 (serje 121.90 — 110), 5% Poż. Konwersyjna 68.50 — 56.50, 5% Konwersyjna Poż. Kolejowa 64.25 — 48.75, 6% Poż. Dolarowa 78 — 58, 7% Poż. Stabilizacyjna 79.88—55.88.

Listy zast. tow. kredytu długoterminowego.

7% listy zast. Tow. Kredyt. Przemysłu Polskiego 71.25 — 64, 8% listy zast. Tow. Kred. Przemysłu Polskiego 80.50 — 69, 4% listy zast. Ziemskie 47.25 — 38.50, 4½% listy zast. Ziemskie 56.38 — 48, 8% listy zast. Ziemskie 53.25 — 41.50, 7% (dolarowe) listy zast. Ziemskie 51 — 31, 8% (dolar.), listy zast. Ziemskie 65 — 64.50, 4½% listy zast. m. Warszawy 69 — 57, 5% listy zast. m. Warszawy 74.50—60.50, 5% listy zast. m. Warszawy z 1933 r. 64.25 — 51, 5% listy zastawn. m. Częstochowy dawne 54.50 — 50.75, z 1933 r. 54 — 44.55, 5% listy zast. m. Kalisza dawne 57.50 — 52, z 1933 r. 51.50 — 45, 5% listy zast. m. Kielc z 1933 r. 49.50 — 45, 5% listy zast. m. Lublina dawne 52 —51.50, z 1933 r. 47.50—36.50, 4½% listy zast. m. Łodzi 54—53, 5% listy m. Łodzi 63 — 60, 5% listy zast. m. Łodzi z 1933 roku 55.25 — 47.75, 5% listy zast. m. Piotrkowa dawne 55.50 — 52, 5% listy zast. m. Piotrkowa z 1933 r. 51 — 41. 5% listy zast. m. Płocka 37.50, 5% listy zast. m. Radomia z 1933 r. 47.25 — 34, 5% listy zast. m. Siedlec 42.50 — 34.25.

Obligacje komunalne.

Obligacje m. st. Warszawy: 4½% V poż. 49.50—40, 6% VI poż. 63 — 49, 6% VIII i IX poż. 61.50 — 46.50, 5½% VII poż. 56 — 40.75, 8% Poż. Szkolna 64. 5% Obligacje Polskiego Banku Komunalnego: II em. 73, III i IV em. 81.

Akcje.

Bank Polski 97 — 77, Cerata 26, Fabr. Chem. M. Leszczyński i S-ka 63, Przem. Mydl. Perfum. Fryderyk Puls 50, Zakł. Chem. Ludwik Spiess i Syn 35 — 26, Tow. Zakł. Chem. „Strem" 2.85 — 2.50, Częstocickie Tow. Fabr. Cukru 21—20. Warsz. Tow. Fabr. Cukru 30 — 15.50, Tow. Bud. i Ekspl. dr. żel. Dojazd. 8, Warsz. Tow. Kopalń Węgla 15.50 — 9, Lilpop, Rau i Loewenstein 12.65 — 9.15, Modrzejowskie Zakłady Górn. - Hutn. 4 — 2.90, Norblin Bracia Buch i T. Werner 31.50— 23, Ostrowieckie Zakłady 24 — 17.50, H. Cegielski 11.25 — 11, Starachowickie Zakł. Górnicze 14.25—9.80, Zieleniewski i Fitzner - Gamper 7.35 — 6, Tow. Fabryk Portland Cementu „Wysoka" 31, Warsz. Tow. Ubezp. 72, Tow. Ubezp. „Vita i Krakowskie" 134 — 100, Zjedn. Browary Warsz. „Haberbusch i Schiele" 40 — 34, T. A. Fabr. Ołówków St. Majewski i S-ka 245 — 170, Warsz. Tow. Poż. na Zastaw Ruchomości (Lombard) 86 — 85.50, Sp. Akc. „I. Franaszek" Fabryka Obić 242.50.

Jak widać z powyższego, w ciągu roku ubiegłego zaznaczyły się pokaźne różnice kursowe we wszystkich działach.

Gdy jednak papiery wartościowe wykazały znaczny wzrost kursów, dewizy zagraniczne przeważnie znacznie się obniżyły.

Na rynku dewizowym. Londyn w ciągu roku obniżył się o blisko zł. 3 na jednym funcie, Kabel—o przeszło 44 gr. na 1 dolarze, Praga po przeprowadzeniu częściowej dewaluacji korony — o zł. 4.33 na 100 koronach, Gdańsk o 35 gr. na 100 guld., Medjolan — o zł. 1.43 na 100 lirach i Zurich — o 70 gr. na 100 frankach. Odpowiednio do zniżki Londynu obniżyły swą wartość dewizy państw skandynawskich. Przy pozostałych dewizach, stale notowanych na giełdzie warszawskiej, różnice kursowe to w tą, to w drugą stronę nie były zbyt rażące.

Na rynku papierów państwowych zwyżki kursowe wahały się od 7% do 25%. Pożyczki premjowe podniosły się od 7% do 15%, 5% Poż. Konwersyjna — o 20%. 5% Konwersyjna Poż. Kolejowa — o 25%. Wreszcie pożyczki dolarowe podniosły się o 15% do 20%.

W dziale listów zastawnych towarzystw kredytu długoterminowego listy zas. Tow. Kred. Przemysłu Polskiego podniosły się od 30 do 33%, listy zast. Ziemskie od 5 do 20%. Najmniejszą zwyżkę osiągnęły 4½%. Zwyżki list. zast. m. Warszawy wahały się od 12% do 20%. Wreszcie listy zast. prowincjonalne podniosły się od 10% do 20%.

Obligacje m. st. Warszawy również pokaźne osiągnęły zwyżki, sięgające trzydziestu kilku procent.

Na rynku akcyjnym wzrost kursów przybrał większe rozmiary.

Z akcyj popularniejszych akcje Banku Polskiego podniosły się o 15%, akcje Warsz. Tow. Fabryk Cukru — około 50%, akcje Warszawskiego Tow. Kopalń Węgla — o 65% oraz Starachowice — o 30%.

Jedynie Lilpopy, w przeciwieństwie do innych zwyżkujących akcyj, straciły na kursie kilka procent.

Giełda Pieniężna w Warszawie

WARSZAWA.

(29.XII.1934 r. — 3.I.1935 r.).

Okres sprawozdawczy obejmuje koniec roku ubiegłego i początek r. b., więc można było przypuszczać, iż zasadnicze różnic się będzie od szeregu poprzednich okresów pod względem wahań kursowych. W świetle jednak cyfr okazuje się, iż zmiany w tym okresie były nieznaczne. Zebrania giełdowe odbywały się normalnie, z wyjątkiem zebrania ostatniego w 1934 r., na którem obroty skórczyły się. Jest to rzeczą zresztą zupełnie zrozumiałą, gdyż w końcu roku strony (nabywcy i sprzedawcy) nie są skłonne do zawierania tranzakcyj, zwłaszcza większych.

Co da najbliższa przyszłość, trudno dziś przewidzieć, jednak w pewnych sferach giełdowych nastroje ujawniają się optymistyczne co do horoskopów na 1935 rok.

Rynek spekulacyjny nie nastręczał szczególnych uwag sprawozdawczych, gdyż i tu zauważyć się daje pewna wstrzemięźliwość. Pod sam koniec okresu żywsze były obroty monetami złotemi, które zaczęły ujawniać pewną skłonność do zwyżki.

Na rynku dewizowym panowała tendencja niejednolita. Nieco wyżej notowano dewizy na Amsterdam, Gdańsk, Medjolan, Paryż i Zurich, niżej zaś ceniono dewizy na Berlin, Brukselę, Londyn wraz z dewizami skandynawskiemi oraz na Nowy Jork i Pragę.

Zapotrzebowanie na dewizy pokrywał przeważnie Bank Polski, aczkolwiek nie wykluczony bywał udział innych banków.

Obroty zwiększyły się, zwłaszcza w pierwszych dniach roku bieżącego.

Ceduła z końca 1934 r. zawiera oprócz faktycznych tranzakcyj również kursy w żądaniu (pierwsza cyfra) i w płaceniu (druga cyfra) wszystkich innych dewiz, dopuszczanych do obrotów urzędowych na Giełdzie Warszawskiej.

Przeciętne między temi kursami mogą być miarodajne przy obliczeniu pozostałych w końcu roku remanentów w tych właśnie dewizach. Kursy te są następujące:

Belgrad 12.10 — 11.95, Budapeszt 117 — 114, Bukareszt 5.30 — 5.15, Helsingfors 11.60 — 11.50, Konstantynopol 4.25 — 4.15, Kopenhaga 117.10—115.90, Madryt 72.70 — 72, Montreal 5.33 — 5.27, Ryga 174 — 170, Sofja 6.50 — 6., Tallin 146 — 143, Wiedeń 99.25 — 98.25.

UWAGA: Kursy należy rozumieć za 100 jednostek, z wyjątkiem dewiz na Konstantynopol, Montreal, z których pierwsze notowane są za 1 funt, drugie — za 1 dolar.

Na rynku pożyczek państwowych różnice kursowe były drobne lub żadne przy obrotach bardzo umiarkowanych. Dolarówka, po odbytem ciągnieniu, straciła zaledwie 25 gr. na sztuce, gdy zwykle po odbytych ciągnieniach strata kursowa bywała znacznie większa, obroty Dolarówką w końcu roku się wzmogły.

Prywatne papiery lokacyjne t. j. hipoteczne lekko zwyżkowały na początku r. b., aczkolwiek w końcu r. ub. były w silnem zaofiarowaniu i nie znajdowały chętnych nabywców. Najbardziej podniósł się kurs 5% list. zast. Warszawy dawnej emisji. 5% listy zast. m. Warszawy z 1933 r. w końcu roku ub. były bardzo słabe, w końcu zaś okresu odzyskały poniesioną stratę. Z listów zastawnych prowincjonalnych obracano tylko 5% list. zastaw. z 1933 r. miast: Łodzi i Siedlec po kursach nieco wyższych, bez zmiany natomiast pozostały 5% listy zast. m. Piotrkowa z 1933 r. Obligacje m. st. Warszawy również były mocniejsze. Za 6% VI poż. oraz 8% Poż. Szkolną płacono 64. Rzadko pojawiające się na rynku 5% oblig. Polskiego Banku Komunalnego obiegały po kursach niezmienionych.

Na rynku akcyjnym obroty były dość skromne. Nastrój — niejednolity. Przedmiotem obrotów urzędowych było dziewięć gatunków, z których jedna trzecia bardzo rzadko w ciągu roku na rynku się pojawiała. Drobne tranzakcje zawierano akcjami: Cukrowni „Częstocice" po 29.50 oraz Parowozami (wart. nom. zł. 25) po 7.

Pozatem strony zawarły bezpośrednio między sobą tranzakcję akcjami nienotowanemi urzędowo „Dziewulski i Lange" (nom. 250) po 175.

Akcje „Siła i Światło" od 2 b. m. notują się bez kuponu za 1933/1934 r. w wysokości 3% t. j. po zł. 1.50 od akcji 50-złotowej.

Kursy nieurzędowe z dnia 3 b. m. 8% Poż. z 1925 r. (Dillon) 88.25 w żądaniu, 7% Poż. Śląska 68.25 (tranzakcje), 7% Poż. m. st. Warszawy 66.50 (tranzakcje), 5% Renta Ziemska 66 w żądaniu, 3% Renta Ziemska w odcinkach po zł. 1000 — 75.75 (tranzakcje), 6% Bony m. st. Warszawy I em. 90 w żądaniu. Za 4½% listy zast. Wileńskiego Banku Ziemskiego żądano 49, płacono 48.25.

RUCH KURSÓW.

Dewizy: Amsterdam 357.95 — 358 — 357.95, Berlin 212.85 — 212.60, Bruksela 124.08—123.90, Kopenhaga 116.60—116.20, Londyn 26.11—25.99, Medjolan 45.31 — 45.32, Nowy Jork 5.28⅜ — 5.27½ (3 b. m. nienotowano), Kabel 5.28⅝ — 5.26½, Oslo 131.15 (kurs tylko z 29.12.34 r.), Paryż 34.92½ — 34.94, Praga 22.10 — 22.09, Sztokholm 134.65—134.55 (3 b. m. nienotowano), Zurich 171.35 — 171.73.

Papiery państwowe: 3% Poż. Budowlana 46 — 45.85 — 46, Dolarówka 53.50 — 53.25, 4% Premj. Poż. Inwestycyjna 115.75 — 116 (serje: 117.75), 5% Poż. Konwersyjna 65.50 — 64.50 — 65, 5% Konwers. Poż. Kolejowa 60 — 60.50, 6% Poż. Dolarowa 73.50 — 73.75, 7% Poż. Stabilizacyjna 67.25 — 68.50 — 68.25 (odcinki po dol. 500—68.75). Listy zast. Państw. Banku Rolnego: 7% — 83.25, 8% — 94. Listy zast. i oblig. Komunalne Banku Gosp. Krajowego: 5½% — 81, 7% — 83.25, 8% — 94. 8% oblig. budowlane B. G. K. — 93.

Prywatne papiery lokacyjne: 8% listy zast. Tow. Kred. Przemysłu Polsk. 80.50, 4½% listy zast. Ziemskie 51.75 — 50.75 — 52.38, listy zast. m. Warszawy: 4½% — 67, 5% — 70.75 — 71.25, 5% z 1933 r. — 58 —59.75, 5% listy zast. m. Łodzi z 1933 r. — 51.50 — 51.25 — 51.75, 5% listy zast. m. Piotrkowa z 1933 48. 5% listy zast. m. Siedlec z 1933 r. 39.50. Obligacje m. st. Warszawy: 6% VI poż. 64, 8% Poż. Szkolna 64, obligacje Polskiego Banku Komunalnego: II 73. III i IV em. — 81.

Akcje: Bank Polski 95.25 — 96.75 — 96.25, Leszczyński 63, Spiess 35, Warsz. Tow. Fabr. Cukru 30, Warsz. Tow. Kopalń Węgla 15 — 14.50 — 14.75, Lilpop 10.10 — 10, Starachowice 12.90, Norblin 31, Haberbusch 38, Fabr. Ołówków Majewskiego 245.

Rynek prywatny: Banknoty: amerykańskie 5.274—5.25, angielskie 26.13 — 26.02, austrjackie 100—99.50, czechosłowackie 21.91 —21.82, francuskie 34.91 — 34.94 —34.92, niemieckie 196 — 195.50 — 195.75, sowieckie 120.50 — 119.50, szwajcarskie 171.10 — 171.40.

Monety: rubel złoty 4.58¼ — 4.58¾ rubel srebrny 1.61 dolar złoty 8.91 — 8.91½.

Giełdy zamiejscowe.
(31.XII.1934 r.).

Łódź.

Banknoty dolarowe 5.26. 3% Prem. Poż. Budowlana 45.75, Dolarówka 53.25, 4% Prem. Poż. Inwestycyjna 115.75, 7% Poż. Stabilizacyjna 67. Akcje „Saturn" 62.50.

Kraków.

Dolarówka 53.75. Akcje Zieleniewski i Fitzner-Gamper 10.50.

Poznań.

4% listy zast. skonwertowane ostempl. Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego 47.50.

OD REDAKCJI

Uprzejmie prosimy Dyrekcje Spółek Akcyjnych i Towarzystw Kredytowych o nadsyłanie do Redakcji sprawozdań i bilansów wraz z uchwałami zebrań ogólnych, tabel losowań i wszelkich innych danych, mogących służyć, jako materjał informacyjny.

Kalendarzyk bankowy

Terminy płatności w dniu 2.I.:

Kuponów:

od: 5% Poż. Konwersyjnej, 5% Konw. Poż. Kolejowej, 8% Poż. z 1925 r. (Dillon), 8% Oblig. Banku Gosp. Kraj. (I transzy pożyczki ulenowskiej), 7% i 8% listy zast. Państwowego Banku Rolnego, Oblig. Komunalnego Banku Kredytowego w Poznaniu, 4½% złotowych oraz 8% z okresem na lat 16½ Wileńskiego Banku Ziemskiego, Obligacyj złotowych oraz Pożyczki Szkolnej m. st. Warszawy, oblig. m. Poznania z 1924 r. i 1926, oblig. Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego, list. zast. towarz. kredytowych miast: Warszawy, Częstochowy, Kalisza, Kielc, Lublina, Łodzi, Piotrkowa, Płocka, Radomia, Wilna, Zachodnio-Polskiego w Poznaniu.

Losowań ewent. wykupu:

4% Prem. Poż. Dolarowej (Dolarówki), 5% Poż. Konwersyjnej, 5% Konwers. Poż. Kolejowej, 8% Oblig. B. G. K. (poż. ulenowskiej).

Z RUCHU WYDAWNICZEGO

Gospodarka Narodowa — niezależny dwutygodnik gospodarczy.

Wyszedł z druku Nr. 1 dwutygodnika. „Gospodarka Narodowa" i zawiera treść następującą. **Granice i wytyczne** —, **Autarkja Myślenia** — Tadeusz Łychowski, **Przymus bibljoteczny** — Czesław Bobrowski, **Uwagi:** Jałowa taktyka, chałupnicy, polsko-angielski układ węglowy, **Reglamentacja stopy dyskontowej**— Stefan Buczkowski. **Notatki:** huśtawka, kara za taniość.

Zastrzeżone papiery

przez Urząd Śledczy.

6% Poż. Narodowa.

Po zł. 100. Nr. 2519331—32.

Jednocześnie Urząd Śledczy prostuje zastrzeżenie, dotyczące: **3% Prem. Poż. Budowlanej.**

Zamiast Nr. 305 i 482 do 491, winno być **Nr. 305482** do **305491** (Urząd Śledczy Nr. K. 2—715/34 z dn. 28. XII. 1934 r.).

Wzbronienie wypłat.

Wydział V cywilny Sądu Okręgowego w Warszawie wzbronił wypłat oraz dokonywania tranzakcyj:

6% Poż. Dolarową z 1920 r.

Na dol. 100. Nr. 23608.

Na dol. 50. Nr. 162033.

Sąd Okręgowy w Wilnie wzbronił wypłat oraz dokonywania jakichkolwiek tranzakcyj:

L. Z. Wileńskiego Banku Ziemskiego Serji VIII.

Na rub. 1000. Nr. 46798, **po rub. 500.** Nr. 10668—10671, **po rub. 100.** Nr. 20148—20151.

(Monitor Polski Nr. 297 i 2 z dn. 28.XII. 1934 r. i 3.I. 1935 r.)

OGÓLNE ZEBRANIE
Towarzystwa Kredytowego m. Łodzi

W dniu 20 grudnia r. b. pod przewodnictwem prezesa dyrekcji Tow. Kredytowego m. Łodzi p. **J. Pogonowskiego,** odbyło się ogólne zebranie członków tegoż towarzystwa. Po załatwieniu spraw finansowych, przyjęciu budżetu i zatwierdzeniu sprawozdania za 1933 rok, na zebraniu omówiono i uchwalono kilka wniosków, mających na celu ulżenie ciężkiej sytuacji właścicieli nieruchomości — członków towarzystwa.

Terminarz Akcjonarjusza

Zebrania.

15 stycznia.

Warszawska Kinematograficzna Spółka Akcyjna — o godz. 12-ej w lokalu Spółki, przy ul. Sienkiewicza 12.

21 stycznia.

„Pionier", Sp. Akc. dla poszukiwania i wydobywania minerałów bitumicznych — o godz. 10.30 we Lwowie w lokalu Spółki, przy ul. Szajnochy 2.

Lwowskie Tow. Akc. Browarów, Sp. Akc. we Lwowie — o godz. 16-ej w lokalu Spółki, przy ul. Kleparowskiej 18.

22 stycznia.

„Fabryka Lin i Drutu, dawn. A. Deichsel, Sp. Akc." w Sosnowcu — nadzwyczajne — o godz. 15-ej w siedzibie Spółki w Sosnowcu, przy ul. Niweckiej 2.

24 stycznia.

Zakłady Przemysłowe Jaeger i Ziegler, Sp. Akc. w Warszawie— o godz. 18-ej w lokalu Zarządu Spółki w Warszawie, przy ul. Grochowskiej 73.

25 stycznia.

Polskie Huty Szkła Sp. Akc. Kraków — o godz. 17-ej w Krakowie w lokalu Spółki, Rynek Gł. 17.

LOSOWANIA

Bony Funduszu Inwestycyjnego

po zł. 25 wart. nom.

W dniu 3 stycznia 1935 roku wylosowane zostały do umorzenia Bony Funduszu Inwestycyjnego, oznaczone Nr. Nr.:

11647 12306 24033 27114 29042 30004 39644.

We wszystkich 10-ciu serjach, wypuszczonych na podstawie rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 10 listopada 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 89, poz. 694).

Wylasowane bony wykupywane są przez Kasy Urzędów Skarbowych po zł. 100 za bon 25-złotowy.

Wykaz bonów Funduszu Inwestycyjnego **wylosowanych w m-cu grudniu 1934 r.**

Nr. Nr. **376 528 1381 2775 3359 7085 7722 8581 11092 11591 12044 13897 13975 18425 20478 20922 21077 21085 22705 23686 24761 26859 28170 31209 35545 36706 37871 39512.**

4% Prem. Poż. Dolarowa III serji

Losowanie z dn. 2 stycznia 1935 r.

Na dol. 12.000 — Nr. 100080.

Po dol. 3.000 — Nr.Nr. 310608 1431004.

Po dol. 1.000 Nr.Nr. 358909 531139 626551 779428 830532 1263475 1361251.

Po dol. 500. Nr.Nr. 406056 420601 560158 806994 1035711 1106872 1273476 1379895 1420318 1423215.

Po dol. 100. Nr.Nr. 3634 15356
44091 50778 52297 76287 84314
107740 109964 146822 156253
222674 223835 240225 250944
258125 306568 309735 353276
451707 462017 473208 487166
541556 567191 583231 602998
699521 719569 732839 751149
774312 793203 803038 827389
827868 832330 851781 886920
889392 902028 912242 916380
930003 932620 944537 956844
974661 1021997 1028641 1035366
1064016 1142554 1144030
1166348 1178281 1179336
1190820 1194348 1206316
1225663 1227161 1270260
1276292 1276323 1293622
1299077 1301009 1327325
1384312 1390032 1420283
1420507 1435386 1478445.

Wypłata natychmiastowa.

Restanty.

Na dol. 12.000. Nr. 682785.

Po dol. 8.000. Nr.Nr. 980330 1183270.

Po dol. 3.000. Nr.Nr. 398168 424203 804675 958309 1247064.

Po dol. 1.000 Nr.Nr. 281966 361198 585290 716583 755604 852410 985348 1106762 1117377 1156778 1269788.

Po dol. 500. Nr.Nr. 3716 25690
192676 380311 447500 466446
583763 606817 612821 650584
721510 723830 785918 809710
971954 1067775 1141873 1185436
1206805 1265718 1366357
1406029 1476569.

Po dol. 100. Nr.: 7044 8384 10841
15544 19274 37777 53824 58106
65831 67120 73766 75563 119114
121523 130797 132102 135035
135995 143056 170129 175661
176847 184670 189519 263154
269946 272521 277540 303744
307435 309501 309682 349060
354294 357117 368731 379473
381322 388138 397790 398294
403906 422337 436057 437475
449550 450301 451177 457369
465597 474933 482258 486624
493775 496138 496144 497896
501640 512013 516335 520119
556591 556799 562022 562766
576526 585654 590751 596486
598001 603204 607100 611666
614884 621665 622022 626834
635541 638662 662818 664220
665829 666972 670561 671214
674390 679976 681001 682664
685218 691330 692948 693216
699878 709717 718183 718537
720195 720345 722251 723957
726428 730873 735487 736302
741656 751062 764382 773546
777672 779547 791047 793313
808826 810047 811321 818581
827343 830802 832330 840761
848022 849290 856605 856943
865411 866804 867957 870478
880752 885419 899283 903387
905878 936313 938181 947305
949421 949649 953464 958520
961770 967914 973559 993232
998897 999363 1024537 1028663
1037254 1043831 1049718 1050777
1050783 1056199 1066999
1073222 1078765 1085104
1097544 1111345 1115877
1161017 1173390 1174332
1178964 1185374 1194625
1196413 1220982 1225977
1233061 1233382 1240092
1247856 1262911 1270708
1289811 1321053 1327064
1327082 1341583 1345644
1366037 1407084 1430414
1438828 1447719 1457456
1457764 1461785 1463450
1466223 1472682 1475934
1484428 1485132.

Towarzystwo Zakładów Żyrardowskich S. A.

zawiadamia, iż w 11-em losowaniu 5% Obligacyj Towarzystwa Zakładów Żyrardowskich S. A. w dniu 3 stycznia 1935 r. wylosowanych zostało 170 następujących obligacyj:

Nr. Nr. 43 92 110 269 343
347 350 357 447 455 485 507
557 577 664 667 671 689 702
714 725 855 901 919 926 947
1070 1098 1119 1246 1289 1400
1412 1421 1449 1455 1468 1483
1491 1529 1568 1601 1603 1614
1694 1739 1844 1865 1887 1921
1938 2021 2048 2057 2058 2063
2067 2073 2093 2102 2188 2223
2306 2307 2323 2353 2360 2398
2441 2443 2445 2451 2510 2561
2564 2616 2689 2748 2810 2812
2829 2929 2940 3006 3019 3031
3061 3117 3264 3296 3315 3325
3333 3404 3407 3419 3428 2449
3465 3489 3515 3550 3596 3598
3653 3695 3791 3794 3814 3885
3920 3921 3924 4006 4011 4015
4096 4162 4193 4196 4209 4210
4264 4283 4417 4421 4483 4499
4524 4589 4638 4649 4738 4745
4839 4850 4882 4898 4922 4963
4979 5000 5116 5194 5200 5321
5327 5353 5424 5434 5464 5481
5524 5573 5623 5659 5686 5719
5743 5773 5775 5816 5828 5845
5847 5854 5869 5918 5954 5955.

ODPOWIEDZI REDAKCJI

WP. **Pułk. Hupert** w miejscu. Niewylosowane i nic nie wygrały.

WP. **J. Dzierżanowski** w miejscu. Niewylosowana i nic nie wygrała.

WP. **Z. P.** w miejscu. Niewylosowane.

WP. **Princ** w miejscu. Niewylosowana i nic nie wygrała.

WAŻNE

dla posiadaczy papierów procentowych

Redakcja Gazety Giełdowej i Losowań podaje do wiadomości osób i instytucyj zainteresowanych, że przystąpiła do sporządzenia wykazu **zastrzeżonych przez władze sądowe i administracyjne** polskich papierów procentowych państwowych, samorządowych oraz instytucyj kredytu długoterminowego.

Wszelkie uwagi co do sposobu sporządzenia takiego wykazu Redakcja przyjmować będzie z wdzięcznością.

REDAKCJA ulica Śniadeckich 9, telefon 8-38-19. Redaktor przyjmuje we wtorki i piątki od godz. 5—6. **ADMINISTRACJA:** w Domu Bankowym Zjednoczonych Bankowców Antoni Pawlikowski i S-ka w Warszawie ulica Mazowiecka Nr. 1, telefon 220-70 — Konto P. K. O. Nr. 27111. **Warunki prenumeraty** w Warszawie i na prowincji: Rocznie zł. 20.— Półrocznie zł. 10.— Kwartalnie zł. 5.— Miesięcznie zł. 1.80. Zagranicą rocznie zł. 24.— Numer pojedynczy 50 groszy. **Cena ogłoszeń:** 1 strona zł. 800.—; 1/2 strony zł. 450.—; 1/4 strony zł. 250.—; 1/8 strony zł. 150.— **Dział ogłoszeń** Mazowiecka 3/16 tel. 2-16-82

Redaktor: Maksymiljan Polikier Zakł. Graf. E. i Dr. K. Koziańskich Wydawca: Helena Polikierowa